

Monumentnummer*: 523029

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82882/42

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Groesbeekseweg	1			6524 CJ	Nijmegen		
Groesbeekseweg	3			6524 CJ	Nijmegen		
Groesbeekseweg	5			6524 CJ	Nijmegen		
Sloetstraat	5			6524 AR	Nijmegen		
Nijhoffstraat	6			6524 AT	Nijmegen		

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Nijmegen	B			2462
Nijmegen	B			5143
Nijmegen	B			2420
Nijmegen	B			5142
Nijmegen	B			2463

Omschrijving**

Inleiding

De aaneengesloten rij van vijf HERENHUIZEN met HEKWERKEN is gebouwd rond 1895. Het bouwblok bevat drie woningen aan de Groesbeekseweg (nrs 1;3;5 en voortaan aangeduid met middenwoningen) en de hoekpanden die met hun voordeur zijn gelegen aan de zijstraten: Sloetstraat 5 aan het begin van de rij woningen en het andere hoekpand Nijhoffstraat 6. Alleen van Groesbeekseweg 1 is met zekerheid te melden, dat dit is gebouwd door architect Anthonie Wijers (ook Weijers) E. Jzn. in 1895.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De tweelaags woningen met kelder en zolderverdieping zijn alle, behoudens onderlinge afwijkingen in de voorgevels voor wat betreft vensteropeningen, hoogte van de daklijsten en in detailleringen, van hetzelfde tweebeukige bouwtype, uitgevoerd in neo-renaïssancestijl. Kenmerkend voor deze stijl is de indeling van de gevel in horizontale geledingen. Middels accentueringen als gepleisterde spekbanden, geprofileerde negblokken en boogstenen wordt de gevel plastisch geleed. Steile dakvlakken met vorstkammen en dakkapellen voorzien van pironen alsook trapgevels behoren eveneens tot dit bouwkundig rijke areaal.

Met uitzondering van het hoekpand Sloetstraat 5, worden de woningen door een voortuin met smeedijzeren hekwerken van de straat gescheiden. Bij Sloetstraat 5 is nog wel de zijtuin met een smeedijzeren hekwerk omgeven.

Omschrijving

Het bouwblok bezit een u-vormige plattegrond, is opgetrokken in baksteen (kruisverband) en wordt door een afgeplat schilddak met leien gedekt. In tegenstelling tot de in Maasdekking belegde daken bestaat het leiendak van hoekpand Nijhoffstraat uit een Rensdak. De schoorstenen zijn in het midden van de daken geplaatst ter plaatse van de scheidingsmuren van de panden. De onderbroken geprofileerde bakgoten rusten ter plaatse van de licht risalerende geveldelen op een rolstaaf met klosjes.

De vensters met overwegend schuiframen, worden zowel recht, segmentboogvormig als halfrond afgesloten en rusten veelal op de waterlijsten. De vormen van de bovenlichten (waarvan alleen bij middenwoning nr. 5 en hoekpand Sloetstraat de glas in loodvullingen zijn gespaard) komen eveneens in genoemde variaties voor, soms onder een boogtrommel. De vensterneggen komen al dan niet geprofileerd in verblendsteen uitgevoerd voor.

De VOORGEVELS van de middenwoningen bezitten in de linker beuk de voordeur en rechts twee vensterassen. De deurpartijen van de middenwoningen nrs 3 en 5 zijn geplaatst in een lichtrisalerende gevel, die overigens eindigt in een trapgevel, onder een balkonnetje. Het pand Groesbeekseweg nr 1 vertoont een afwijkende dispositie in de plaatsing van het balkon in de lichtrisalerende middenbeuk die nog eens geaccentueerd wordt door een forse, met een tentdak bekroonde dakkapel, die wordt geflankeerd door horizontale wangstukken. Beide hoekpanden bezitten in de tweede beuk vanaf de afgesneden hoek gerekend, een risalerend deel met twee vensterassen, dat eindigt in een hoger opgetrokken naar voorspringend schilddak. Hiervan is de rechter afgesloten met een bewaard gebleven vorstkam. De dakschilden van het hoekpand met de Sloetstraat bezitten twee slecht afgestemde moderne dakkapellen, de middenwoningen nrs 1 en 3 dakramen; alleen nr 5 en het hoekpand Nijhoffstraat hebben onaangetaste dakschilden. De twee voorkomende trapgevels zijn nagenoeg gelijk. De treden zijn gedekt met gepleisterde dekplaten waarvan de bovenste met een bolornament is bekroond. Alle balkons (met diverse vormen in de borstweringen) worden gedragen door zwanehalsvormige consoles waarin voluten zijn uitgesneden, behalve het balkon van Groesbeekseweg 5 dat door twee opengewerkte houten korbelen wordt ondersteund. In tegenstelling tot de overige borstweringen bestaat deze uit gesneden houten hoekposten en ijzeren hekwerk. Opmerkelijk is hier de driepasboog rond het met een schelpmotief uitgewerkt boogveld als afsluiting van het venster boven de balkondeuren. De voorgevels van de middenwoningen rusten alle op een gepleisterde sokkel; het hoekpand Sloetstraat bevat een uitgemetseld trasraam van zwarte verblendsteen. De rechter zijgevel van het pand, die gelijk valt met de gevel aan de Groesbeekseweg, is tweebeukig en telt drie vensterassen. De rechter beuk wordt bepaald door een zich over deze breedte uitstrekkend balkon waarop twee dubbele balkondeuren aansluiten. Aan de zijde van de Nijhoffstraat vormt de gevel aan de Groesbeekseweg de linker zijgevel van het hoekpand. Hier doet zich een zelfde dispositie voor van de architectonische elementen waarbij de twee vensters begane gronds zijn vervangen voor een driestroomsvenster.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De LINKER ZIJGEVEL van het woonblok wordt gevormd door de voorgevel van het pand Sloetstraat 5 en wordt bepaald door een overwegend met gele verblendstenen sierbanden voorziene, gesloten gevel. De licht risalerende middenas bevat de door gepleisterde hoeklisenen begrensde deurpartij en een venster op de verdieping. De voordeur is schuin in de gevel in een inpandig portiek geplaatst. Twee hardstenen treden leiden naar het bordes van het portiek dat wordt afgesloten met een rood en geel geaccentueerde verblendstenen segmentboogvormige boog waarin een gepleisterde sluitsteen. Het raam op de verdieping is gewijzigd en bezit een vast kalf. In het dakschild zet een dakkapel met gesneden stijlen en een fronton de centrale as voort. De rechter zijde van de gevel is overhoeks geplaatst en bevat een hoekerker op rechthoekige grondslag. In de voorzijde komt een schuifraam voor met glas in lood bovenlicht onder een gearceerde segmentboog met sluitsteen van het eerder genoemde type. Op de erker bevindt zich een balkon met dubbele moderne deuren en dito spijlenhek. Eenzelfde dakkapel als hiervoor genoemd sluit deze as af.

De twee vensterassen tellende ACHTERGEVELS van de afzonderlijke panden zijn merendeels gepleisterd, bezitten recht- of getoogde vensterafsluitingen met veelal stolpramen en dubbele balkondeuren. De middenwoningen nrs 3 en 5 bezitten een balkon boven de serre, over de volle breedte van de gevel. Alleen van het laatstgenoemde pand is de indeling alsook het toegepaste materiaal goed bewaard gebleven. Als enige is hier bijvoorbeeld het oorspronkelijke spijlenhek bewaard gebleven, fraai gesneden detailleringen in de kozijnen en dubbele serre(schuif)deuren. Het pand nr 1 en het hoekpand Sloetstraat 5, hebben een oorspronkelijke uitbouw in de rechterbeuk, bestaande uit respectievelijk twee bouwlagen en een erker met balkon. De voorzijde van de erker bevat een driestroomvenster onder een gearceerde toog van rode en gele verblendsteen. De vensters zijn voorzien van luiken met kraalprofielstukken. In de linker beuk is een lage moderne aanbouw toegevoegd. De RECHTER ZIJGEVEL van het blok wordt gevormd door de voorgevel met de entree van het hoekpand Nijhoffstraat 6. De gevel vertoont een soortgelijke opzet als de linker zijgevel van het woonblok. In de middenrisaliet bevinden zich de vensteropeningen van de verder gesloten gevelflanken. In de per bouwlaag gepaarde spaarvelden komt beneden links, een beglaasde deur voor en rechts, gekoppeld, twee lichtspelen. Op de verdieping is in het blinde spaarveld een raampje aanwezig en in het veld ernaast gekoppeld, twee lichtspelen die identiek zijn aan die begane gronds voorkomen. In het dakschild bevindt zich een dakkapel met tentdakje met zinkbedekking. De linkerzijde van de gevel is overhoeks geplaatst en wordt door een houten serre (afgesloten door zinken afdak waaronder fraaie korbelen) met bovenliggend balkon bepaald. Het houten kozijn is rijk bewerkt. De voorzijde bevat een breed ongedeelde raam onder een vierruits bovenlicht. De zijkanten zijn een as diep met tweeruits bovenlicht. Op het balkon sluiten dubbele balkondeuren aan. In het dakschild is een dakkapel geplaatst zoals die ook in de gevelzijde aan de Groesbeekseweg voorkomt. De rechterzijde van de rechter zijgevel bevat een venster met T-schuifraam in beide bouwlagen. Een dakkapel van het standaardtype komt in het dakschild voor.

De INTERIEURS van de vijf woningen bevatten op bescheiden schaal gave onderdelen. Het interieur van Groesbeekseweg 5 is het meest oorspronkelijk met paneeldeuren, marmer vloertegels, geornamenteerd stucplafond in de gang en vestibuledeuren (evenals nr 3) met geëetst glas. De ruimtelijke indeling met kamer en suite met geornamenteerde stucplafonds en schuifdeuren is bewaard gebleven. De halfslagtrap met trappaal en doorlopende wrong naar boven is in de meeste woningen aanwezig. Het interieur van nr 1 heeft vanwege oorlogsschade weinig oorspronkelijke onderdelen. Bij nr 3 is de ruimtelijke indeling van het als kantoor ingebruik zijnde pand begane gronds gedeeltelijk aangetast door de plaatsing van een invalide toilet in de voorkamer. In het hoekpand Nijhoffstraat hebben verscheidene moderne ingrepen plaats gehad. De panden hebben veelal een kelder met troggewelf die door een kelderdeur aan de achterzijde wordt ontsloten.

De voortuinen van de woningen worden van de straat gescheiden door smeedijzeren HEKWERKEN. Bij sloetstraat 5 wordt niet de voortuin, maar de zijtuin door een smeedijzeren hek omgeven.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Aaneengesloten rij van vijf HERENHUIZEN met HEKWERKEN, gebouwd rond 1895.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en redelijk gaaf voorbeeld van een laat 19de-eeuws woonblok in neo-renaïssancestijl. De zorgvuldig vormgegeven voorgevels zijn van een evenwichtig ontwerp en bieden in de onderdelen een staalkaart van de neo-renaïssance vormtaal.
- Van stedenbouwkundig belang vanwege zijn ligging aan de Groesbeekseweg, een van de uitvalswegen van Nijmegen binnen het beschermd stadsgezicht.
- Van cultuurhistorisch belang als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. De panden zijn gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen aan de grote uitvalswegen rond de oude stad; een uitleg die met het verwijderen van de vestingwerken aan het einde van de 19de eeuw mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis